

Kouluterveydenhuolto

Kouluterveydenhuollon tavoitteena on kouluyhteisön hyvinvoinnin ja oppilaan terveyden edistäminen ja terveen kasvun ja kehityksen tukeminen yhteistyössä oppilaiden, vanhempien, opettajien ja oppilashuollon muun henkilöstön kanssa.

Kouluterveydenhuollon tehtäviin kuuluu myös edistää, seurata ja valvoa koulun työolojen ja koulutyön turvallisuutta yhdessä muiden toimijoiden kanssa.

Oppilaan hyvinvoinnin ja terveyden seuranta

1. Laaja-alaiset terveystarkastukset 1- ja 8-luokilla joihin osallistuvat sekä lääkäri että terveydenhoitaja. Tarkastus koostuu useammasta käynnistä, suunnitelman mukaisista seulontatutkimuksista ja kotoa ja koulusta saaduista taustatiedoista. 1-luokan tarkastuksiin kutsutaan huoltajat mukaan.
2. Terveystapaamiset, ohjelmanmukaiset seulontatutkimukset ja tarvittaessa kohdennetut terveystarkastukset. Vuoden 2005 suunnitelman mukaan terveydenhoitaja tapaa oppilaan vähintään vuosittain paitsi peruskoulun 2. ja lukion 2-3 -luokilla vain tarvittaessa.

Seulontatutkimuksissa runkona on kuntainliiton ohjelmakaavio toteutuksesta esim. pituus, paino, ryhti, puberteettikehitys, näkö, kuulo, värinäkö, verenpaine, lääkärintakastukset, rokotusohjelman tarkastus ja terveystarkastuslomakkeet. Terveyskasvatusohjelmassa on määritelty neuvonnan eri vuosiluokilla painottuvat asiat esim. ravitsemus, nukkuminen, liikunta, toverisuhteet, harrastukset, murrosikä, puhtaus, tupakoinnin ja päihdekäytön ennaltaehkäisy, ihmissuhde- ja sukupuoliasiat ja ammatinvalinnan kysymykset.

Terveystarkastus on samalla terveystarkastustilanne ja ehkäisevää mielenterveytyötä sekä osa suunnitelmallista hyvinvoinnin seurantaa. Tarvittaessa oppilas voidaan ohjata jatkotutkimuksiin esim. fysioterapeutille, optikolle, psykologille tai erikoissairaanhoidon. Kouluterveydenhuolto osallistuu oppilaan oppimisen, tunne-elämän ja käyttäytymisen ongelmien tunnistamiseen yhteistyössä oppilashuoltohenkilöstön ja opettajien kanssa.

Sairaanhoito

Oppilaan huoltaja vastaa ensisijaisesti sairastuneen lapsen hoidosta ja sairaanhoidon järjestymisestä ja hoitoon viemisestä. Kouluterveydenhuolto ylläpitää ensiapuvälineistöä kouluilla ja koululla ollessaan oppilaan sairastuessa äkillisesti koulussa kouluterveydenhoitaja tarvittaessa arvioi oppilaan tilanteen, tiedottaa huoltajalle ja opastaa/avustaa jatkotutkimuksiin tai -hoitoon.

Vaikeissa tapaturmissa vastuu lapsen turvallisuudesta ja tiivis yhteydenpito huoltajaan korostuu ja ajanmukaiset kodin yhteystiedot ovat tarpeen. Pitkäaikaissairaana tai vammaisen oppilaan hoidossa kouluterveydenhuolto voi varmistaa yhteistyötä ja jatkuvuutta koulun ja sairaanhoidon/kuntoutuksen välillä, mikä edellyttää riittävää tiedonsaantia oppilaan sairauksista.

Yhteistyö

Kouluterveydenhuolto pyrkii jatkamaan jo neuvolassa alkanutta yhteistyötä kodin kanssa, viestittää toiminnastaan ja ottaa vastaan palautetta toiminnan kehittämiseksi. Kodin yhteydenotot ovat tervetulleita niin kirjallisina viesteinä, puhelinyhteydenottoina kuin uuden teknologian avulla.

Kouluterveydenhuollon yhteistyötahoina voivat olla myös neuvolat, sosiaalitoimi, päivähoito, puhe- ja toimintaterapeutit, seurakunta, poliisi, nuorisotyö, liikuntatoimi, perheneuvola, psykiatrian poliklinikat ja eri kriisipalvelut. Esimerkiksi ennaltaehkäisevässä päihdetyössä moniammatillisuus tehostaa ja ajanmukaistaa toimintaa. Verkostotyö on myös mahdollisuus tuoda esille lapsiperheiden tarpeita myös päättäjille.

Lisätietoa:

KOULUTERVEYDENHUOLTO 2002 - Opas kouluterveydenhuollolle, peruskouluille ja kunnille (Stakes,Oppaita 51)